

DIEVIŠKĀ GUDRĪBA

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Sak. 8:1-21, Mat. 16:26, Sak. 8:22-31, 1. Moz. 1:31, Sak. 8:32-36, Sak. 9:1-18.

ATMIŅAS PANTS:

"Kungs mani radīja, sākdam savas gaitas, es viņam senākā – no tiem laikiem!" (Sak. 8:22)

Seit Sakāmvārdos atkal parādās gudrība (sk. Sak. 1:20, 21), un no šīs nedēļas pantiem kļūst skaidrs, ka gudrība ir patiesība – Patiesība, kāda tā ir Dievā, visas patiesības avotā un balstā.

Šis uzsvars uz patiesības "absolūto" raksturu ir pretējs mūsdienu domāšanai, īpaši Rietumu pasaulē, kur patiesība tiek uzskatīta par relatīvu, nosacītu, ar kultūru saistītu, kur viena cilvēka patiesība atšķiras no cita cilvēka patiesības.

Bet šis uzskats nav bībelisks. Manai patiesībai ir jābūt tādai pašai kā tavējā, jo "patiesība" vienkārši ir universāla. Tā nepieder nevienam atsevišķi, bet gan visai cilvēcei, neskatoties uz to, vai visa cilvēce to atzīst vai neatzīst.

Interesanti, ka Pilāta slavenais jautājums Jēzum – "Kas ir patiesība?" (Jāņa 18:38) – tika uzdots pēc Jēzus apgalvojuma: "Katrs, kas ir no patiesības, dzird Manu balsi." (Jāņa 18:37) Absolūta patiesība eksistē, un tā pat runā uz mums. No mums ir atkarīgs, vai mēs to klausāmies vai ne un vai mēs paklausām tam, ko tā saka.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 24. janvārī!

Gudrība sauc

Izlasi Sak. 8:1-21! Saskaņā ar šiem pantiem, kāda ir gudrības vērtība? _____

Gudrība ir tik svarīga, ka tai ir jāaizsniedz ikviens. Dievs radīja visu cilvēku dzīvi, un Kristus nomira par katru no mums. Gudrība, Dieva atziņa un glābšana, ko Viņš piedāvā, ir domāta katram cilvēkam.

Aplūko vārdus, kas izmantoti, lai aprakstītu gudrības dzirdamo klātbūtni: tā "sauc", "runā", "paceļ balsi", "aicina", "mute", "lūpas", "vārdi". Lai arī kā mēs saprotam šīs metaforas, skaidrs ir tas, ka gudrība ir jānodod. Tā ir jādzird visiem, kas klausās. Galu galā, kā mēs redzējām pagājušajā nedēļā, gudrības teiktais ir dzīvības un nāves jautājums.

Astoņas reizes gudrība runā par savu vārdu uzticamību. Gudrības apraksts šeit ir paralēls Kunga aprakstam 5. Moz. 32:4. Šai paralēlei, protams, nevajadzētu būt pārsteigumam, jo Dievs kā visu lietu Radītājs (sk. Jāņa 1:1-3) ir visas patiesības pamats.

Izlasi Sak. 8:10, 11! Ko šie panti saka par gudrību? _____

Daudzi cilvēki ir dzīvojuši un vēl joprojām dzīvo neziņā, nesaprašanā un tumsā. Daudzi dzīvo bez cerības vai ar viltus cerību. Šo skumjo stāvokli vēl skumjāku padara tas, ka gudrība un patiesība ir tik brīnišķīgas! Tās ir pildītas ar cerību un labākas dzīves apsolījumu jau tagad un ar mūžīgās dzīves garantiju jaunās debesīs un uz jaunās zemes, pateicoties Jēzus upurim. Visa labklājība pasaulē nav nekas (sk. Māc. 2:11-13) salīdzinājumā ar Dieva atziņu.

Izlasi Mat. 16:26 un pajautā sev, cik labi tava dzīve atspoguļo šajos vārdos izteikto izšķirošo patiesību! _____

Gudrība un radīšana

Izlasi Sak. 8:22-31! Kā gudrība ir saistīta ar radīšanu? _____

Šajos pantos gudrība noslēpumainā veidā ir saistīta ar Kungu kā Radītāju. Šajā poēmā ir daudz kopīgu vārdu ar Radīšanas ziņojumu 1. Moz. 1. un 2. nodaļā un tai pat ir līdzīga literārā uzbūve, kas sakārtota ap trim pamatelementiem – debesīm, ūdeni un zemi. Šīs paralēles nolūks ir uzsvērt galveno gudrības mandātu: ja Dievs pats ir izmantojis gudrību radīšanas procesā, ja gudrība ir visvecākais instruments – senāks nekā pats universs – un tik fundamentāls tā eksistencei, mums visiem vajadzētu vairāk izmantot gudrību visā, ko mēs dzīvē darām.

Šeit ir arī spēcīgs uzsvars uz gudrības dievišķo izcelsmi. Pirmais vārds poēmā ir "Kungs", Jahve, kas "radīja" gudrību. Ebreju vārds "ganah", kas tulkots kā "būt, piederēt" NKJV tulkojumā, drīzāk ir saistīts ar dzemdēšanu, nevis radīšanu (sk. 5. Moz. 32:6, 1. Moz. 4:1). Nākamais vārds ir tehnisks, tas ir saistīts ar radīšanas aprakstu 1. Moz. grāmatā: "reshit" ("iesākums"), kas atrodams 1. Mozus grāmatas 1. pantā: "Iesākumā Dievs radīja debesis un zemi."

Tomēr vārds "iesākumā" Sak. 8:22 ir lietots nedaudz citādi nekā 1. Moz. 1. nod., kur šis vārds ir saistīts ar pašu radīšanu, bet Sakāmvārdos tas ir saistīts ar pašu Dievu, ar Viņa ceļu ("derek"), kas nozīmē Viņa dabu. Tādējādi gudrība ir daļa no Dieva dabas.

Tāpēc gudrība laika joslā ir izvietota pat pirms universa radīšanas. Gudrības eksistence laikā, kad bija tikai Dievs, norāda, ka tās senums ir saistīts ar mūžību.

Tātad gudrība nesākas mūsos, bet drīzāk tā mums tiek atklāta. Tā ir kaut kas tāds, ko mēs mācāmies, kaut kas, kas mums tiek mācīts. Mēs to neģenerējam paši. Pavisam noteikti staigāt mūsu pašu gaismā nozīmē staigāt tumsā. Mums ir sacīts, ka Jēzus ir "patiesā gaisma, kas nāca pasaulē un spīd visiem cilvēkiem" (Jāņa 1:9). Katram cilvēkam tā ir arī vajadzīga.

Prieks par radīto

1. Moz. 1. nodaļā mēs redzam, ka katrs radīšanas solis ietver vienu un to pašu pantu: "Dievs redzēja, ka tā labi." (Sk. 1. Moz. 1:4, 10, 12, 18, 21, 25, 31) Pēdējais solis pat iet vēl tālāk: "Tas bija ļoti labi!" (31. p.) Ebreju vārds, kas tulkots kā "labi", ietver prieku un ir saistīts arī ar attiecībām. Visas radīšanas nedēļas beigās Dievs ietur pauzi, lai pilnībā izbaudītu, ko bija radījis (1. Moz. 2:1-3). Šī pauze, sabats, ir svētīts. Līdzīgi mūsu poēmā ir runa par gudrību, kas priecājas par radīšanu.

Izlasi Sak. 8:30, 31! Kāpēc gudrība priecājās? _____

Gudrības priecāšanās atspoguļo Dieva prieku pie radīšanas. Šī priecāšanās notiek katru dienu, pie katra radīšanas soļa, un tā arī vainago radīšanas darbu, kad dzīvības radīšana uz zemes tiek pabeigta.

Sakāmvārdu 8. nodaļā mēs varam atrast iemeslu gudrības priekam: "Mans prieks – ar cilvēka dēliem." (31. pants) Radīšanas nedēļas beigās, sabatā, Dievs uzsāka attiecības ar cilvēkiem. Šis dievišķās pauzes un prieka tūlītējais izlietojums pēc darba nedēļas ietekmē cilvēka sabata piedzīvojumu: "Sekojoj Radītāja paraugam, arī viņš var atskatīties uz padarīto darbu ar prieku, patiku un gandarījumu. Šādā veidā cilvēks var priecāties ne tikai par Dieva radību, bet arī par savu pārvaldnieka, nevis patērētāja atbildību pār radību." (Gerhard F. Hasel, in Kenneth A. Strand, "The Sabbath in Scripture and History" (Review and Herald Publishing Association, 1982), 23. lpp.)

Izlasi Kol. 1:15-17, 2:3, Atkl. 3:14 un Jāņa 1:1-14! Ko šie panti mums stāsta par Jēzus lomu radīšanā? Kāpēc Viņa kā Radītāja loma ir tik svarīga, lai saprastu Viņa kā Pestītāja lomu? _____

Gudrības aicinājums

Daži pēdējie panti šajā sakāmvārdā atgriežas pie personīgas, praktiskas informācijas par to, ko nozīmē mantot gudrību. Pretstatam, intelektuālas zināšanas par gudrības iepriekš pastāvēšanu, par gudrības klātbūtni pie radīšanas, noteikti ir dziļas. Bet Bībelē patiesībai kaut kādā brīdī jānolaižas līdz cilvēka līmenim un līdz tam, kā mēs reaģējam uz to, kas mums ir dots Jēzū.

Izlasī Sak. 8:32-36! Kāda dzīvības un nāves vēsts šeit ir dota? _____

Ebreju vārds, kas tulkots kā "svētīts", nozīmē "laimīgs". Šajos pantos vārds "svētīts" ir saistīts ar diviem papildinājumiem. Pirmais apraksta rīcību: "Svētīts, kas staigā manus ceļus." (32. p.) Tāda pati valoda ir izmantota Ps. 119:1, 2, runājot par likumu: "Svētīti tie, kuru takas bez vainas, kas Kunga bauslībā staigā. Svētīti tie, kas viņa liecības sarga."

Otrais apraksta attieksmi: "Svētīts, kas klausās mani." (34. p.) Abos gadījumos prasība ietver pastāvīgas pūles. Nepietiek ar pareizā ceļa atrašanu; to vajag "sargāt". Nepietiek dzirdēt Dieva Vārdu; tas "diendienā" jāgaida un jāseko tam, ko mēs zinām. Jēzus to izteica tā: "Vēl jo vairāk laimīgi ir tie, kas Dieva vārdu dzird un to pilda!" (Lūk. 11:28)

"Vai tā ir kārotā laime, kas ir atrodama uz nepaklausības ceļa un fiziskā un morālā likuma pārkāpšanā? Kristus dzīve norāda uz patieso laimes avotu un kā to iegūt. [...] Ja viņi patiešām būtu laimīgi, viņi priecīgi censtos atrasties pienākuma postenī, darot darbu, kas viņiem ir nodots uzticībā, saskaņojot savas sirdis un dzīves ar pilnīgo paraugu." (E. Vaita "My Life Today" 162. lpp.)

Laime var būt grūti iemantojama lieta – jo vairāk mēs pēc tās dzenamies, jo grūtāk, šķiet, to iegūt. Kāpēc mūsu pirmajai prioritātei vajadzētu būt uzticēties Dievam, nevis dzīties pēc laimes? Bez tam, kas drīzāk rada laimi (un kāpēc): dzišanās pēc tās vai Dieva valstības meklēšana? _____

Vienu vai otru

Sekojoit gudrības aicinājumam, inspirētais Sak. 9. nodaļas autors aicina savus klausītājus tagad izdarīt izvēli starp diviem dzīvesveidiem: gudrību vai muļķību. Pirmie un pēdējie seši panti (Sak. 9:1-6, 13-18) ir simetriski un parāda atšķirību starp pretējām noietnēm.

Salīdzini Sak. 9:1-6 un 9:13-18! Kāda ir atšķirība starp gudrību un muļķību?

1. Gudrība ir produktīva un ir iesaistīta radīšanā: lai aprakstītu tās darbības, šeit ir izmantoti septiņi darbības vārdi (1.-3. pants). Septiņi stabi, ko viņa uzcirta (1.p.), sasauca ar septiņām radīšanas dienām. Muļķība turpretī sēž un nedara neko, uzstājot, ka viņa kaut kas ir, lai gan patiesībā viņa ir "vientiese, kurai nerūp neieka" (13. p.).

2. Lai gan gudrība un muļķība uzrunā vienus un tos pašus klausītājus (ievēro, ka 4. un 16. pants ir identiski), tas, ko tās piedāvā, ir būtiski atšķirīgs. Gudrība aicina savus viesus ēst maizi un dzert dzērienu, ko viņa ir sagatavojusi (5.p.). Muļķība nepiedāvā neko ne ēst, ne dzert. Viņa vienkārši lielās ar zagtiem labumiem (17. p.).

3. Gudrība aicina mūs pamest muļķību un dzīvot. Muļķība ir iecietīgāka. Tā neprasa, lai mēs kaut ko pamestu, bet rezultāts ir nāve. Tie, kas seko gudrībai, virzīsies uz priekšu. Viņi staigās pa "saprāšanas ceļu" (6.p.). Tie, kas seko muļķībai, ir nemainīgi un "nezina" (18.p.).

Izlasī Sak. 9:7-9! Kā gudrais un ļaundaris reaģē uz gudrības pamācībām? Kas padara gudro vīru gudrāku par ļaundari? _____

Gudrības atslēga ir pazemība. Gudrais vīrs ir cilvēks, ko var pamācīt un kas atsauca pamācībai ar atvērtu prātu. Gudrība nāk tikai pie tā, kas, līdzīgi bērnam, izjūt vajadzību aukt. Tieši tāpēc Jēzus vistiešākajā veidā mācīja: "Ja jūs nemaināties un netopat kā bērniņi, jūs neieiesiet Debesu valstībā." (Mat. 18:3)

PIEKTDIENA, 23. JANVĀRIS

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Veicot savu mīlestības darbu, Visuma Valdnieks nebija viens. Viņam bija biedrs, līdzstrādnieks, kas spēja vērtēt Viņa nodomus un priecāties, darot laimīgas visas radītās būtnes. “Iesākumā bija Vārds un Vārds bija pie Dieva, un Dievs bija Vārds. Tas bija iesākumā pie Dieva.” (Jāņa 1:1,2) Kristus, Vārds, Dieva Vienpiedzimušais bija viens ar Mūžīgo Tēvu — vienots tieksmēs, raksturā, nodomos, — vienīgā Būtne, kas varēja izprast Dieva domas un Viņa nolūkus. [...] Un Dieva Dēls par sevi saka: “Kungs mani radīja, sākdam savas gaitas, es viņam senākā – no tiem laikiem! [...] kad nosprauda zemes pamatus, tad es biju viņam līdzās kā darbiniece un iepriecinājums diendienā, es līksmojos viņa priekšā vienmēr. (Sak. 8:22-30).” (E. Vaita “Sentēvi un pravieši” 34. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kāpēc ticība 1. Mozus grāmatas radīšanas ziņojumam ir pamats Bībeles gudrībai? Kāpēc evolūcijas mācība ir pretēja Bībelei jebkurā gadījumā?

2. Pārdomā vairāk to, ka patiesa gudrība ir kaut kas tāds, ko mēs nevaram radīt paši, bet tai ir jātiek mums atklātai. Kādus svarīgu patiesību piemērus tu vari minēt, ko mēs nekad nebūtu uzzinājuši, ja mums to neatklātu dievišķā inspirācija? Piemēram, kā mēs varētu zināt par Kristus nāvi pie krusta un ko tā mums piedāvā, ja tas nebūtu atklāts? Kā ir ar septītās dienas sabatu un Kristus otro nākšanu?

3. Kā Dieva darbs, kā tas atklāts 1. Moz. 1. nodaļā, apliecina faktu, ka labo nevar aizstāt ar ļauno? Kādu ietekmi tava atbilde atstāj uz iespēju radīšanas stāstu apvienot ar evolucionāro pasaules uzskatu?

4. Kā Dieva radīšanas prieks palīdz mums saprast, kā mēs varam iegūt dziļāku un bagātīgāku sabata pieredzi?
